

Утвърдил:

Директор:

/инж. Р. Иванова/

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае конкретните мерки, които е необходимо да се осъществят, за да се премахнат всички бариери (психологически, образователни, социални, културни и архитектурни) пред социалното включване и равноправната интеграцията на децата и учениците от уязвимите групи от Професионална гимназия по икономика.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Програмата е съобразена със :

- ✓ Закона за предучилищното и училищното образование
- ✓ Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 286/04.11.2016г.
- ✓ Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства
- ✓ Закона за закрила на детето
- ✓ Закон за защита от дискриминация
- ✓ Закона за борба с домашното насилие
- ✓ Закона за борба с трафика на хора

Програмата се базира на основните принципи на включващото образование, което се разглежда като важна предпоставка за предотвратяване на бедността и социалното изключване:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава.

- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата.
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- Общите училища, предоставящи включващо образование, са най-доброто средство за премахване на дискриминацията и осигуряване на образование за всички.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Уязвими групи в училището са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца без родители и с един родител, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 ОБЩА ПОДКРЕПА

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГИ за координатор е определен педагогическия съветник който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 286/04.11.2016г.

Общата подкрепа включва различна екипна работа и между отделните специалисти за осигуряване или насочване към занимания по интереси.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците.

Описаните в ПУД морални и материални награди също са част от предоставяната от училището обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование, приета с ПМС № 286/04.11.2016г.

2.2. ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееие на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование, приета с ПМС №286/04.11.2016г.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение.

За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Педагогически съветник	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	Директор	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
Представяне на дейности по интереси в училището	01.10	учители	
Кариерно ориентиране и консултиране в 11 и 12 клас.	01.12, 01.05	педагогически съветник, кариерен консултант	
Дейности насочени към ученици със СОП, хронични заболявания и двигателни увреждания			
Идентифициране ученици със СОП	постоянен	Класен ръководител, екип	
Оценка на потребности на ученици със СОП	постоянен	Класен ръководител, екип	
Изграждане на адаптиран подход и вход, санитарен възел и специализирани места в класните стаи и залите.	При необходимост	директор	При необходимост
Създаване на специални условия за спиране и паркиране на моторни превозни средства на учениците, които не могат да ползват стандартните транспортни услуги или страдат от тежки увреждания, които не позволяват използването на пригоден обществен транспорт.	При необходимост	директор	При необходимост
Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.	постоянен	учители	
Предоставяне на достъпност на телекомуникационните средства	постоянен	Учители по ИТ	

(телефони, компютри и др.) и на web-пространство. Предоставяне на информация в достъпна форма.			
Дейности насочени към ученици без родители или с един родител			
Осигуряване на място, където могат да споделят проблемите си.	постоянен	Директор, Педагогически съветник	
Сформиране на екип за подкрепа на личностното развитие, включващ педагогически съветник, класен ръководител и ученик от класа	постоянен	класен ръководител,	
Дейности, насочени към ученици от семейства с нисък социален статус и деца от различни етнически групи			
При финансова възможност на училището, осигуряване на учебни материали, поемане на транспортни разходи за индивидуална подкрепа на крайно нуждаещи се ученици.	При необходимост	Учители, Комисия по стипендиите	
Дейности насочени към деца-бежанци и реинтеграция на отпаднали ученици			
Осигуряване на място, където могат да споделят проблемите си.	постоянен	Директор, Педагогически съветник	
Допълнително обучение по български език за децата, за които не е майчин.	постоянен	Учители по БЕЛ	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда и за работа с отпаднали деца и ученици, майчиният език на които не е български, с фокус към децата и учениците от ромски произход;	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	
Мотивиране на родители и представители на близка семейна среда на отпаднали ученици да подкрепят тяхното връщане в училище.	постоянен	Директор, зам.директори, учители	
Разработване на индивидуален план за работа с идентифицираните ученици, реинтегрирани в образователна среда за запълване на празнотите и пропуските в учебното съдържание;		Директор, зам.директори	При необходимост
Дейности насочени към ученици с изяви дарби			
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	

Награждаване на ученици	текущ	Директор, зам.директори, комисия по стипендиите	При повод за поощрение
-------------------------	-------	--	---------------------------

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции и неправителствени организации. Всички участници в образователния процес (семејство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.